

UITVOERINGS- PROGRAMMA

**Circulaire Economie
Hoeksche Waard**

2021 - 2026

Voorwoord van de wethouder

De circulaire economie is de nieuwe economie. Het is een kwestie van gezond verstand. Circulair denken en handelen is geen 'liefdewerk oud papier' meer, maar gewoon onderdeel van onze economie. Circulariteit is een plek waar kansen liggen, waar ondernemers met hele slimme innovatieve oplossingen ook geld kunnen verdienen.

De banken in Nederland investeren inmiddels het liefst in circulaire bedrijven omdat ze weten dat dit de bedrijven van de toekomst zijn. Bedrijven die hier niet in meegaan, gaan het moeilijk krijgen. Ik geloof dat een circulaire economie Hoeksche Waard op de kaart kan zetten. We hebben grootse plannen op het gebied van circulaire landbouw en bouw. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, zorgen we voor een gezonde, leefbare en mooie Hoeksche Waard waarin we afval voorkomen.

Dat dit onderwerp leeft in de Hoeksche Waard bleek ook wel uit het enthousiasme tijdens de innovatietafels. Hier werden ideeën gedeeld en getoetst. Dankzij de inbreng van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en vele andere partijen maken we het nog beter.

Dit uitvoeringsprogramma geeft weer hoe we als Hoeksche Waard toe willen werken naar een 100% circulaire economie in 2050. Samen met onze partners, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Paul Boogaard
Wethouder circulaire economie

Onze kernboodschap is:

In de Hoeksche Waard werken we aan circulaire economie als de nieuwe standaard. En dat is nodig. Want voor een gezonde toekomst moeten we echt anders naar grondstoffen gaan kijken. Aan de voorkant door er minder van te gebruiken en aan de achterkant door grondstoffen te halen uit afvalstromen. Dat levert nieuwe verdienmodellen - en dus kansen - op voor ondernemers. Bovendien gaan inwoners bewuster consumeren waarbij zij reparatie, hergebruik en upcycling als echte alternatieven zien. In de Hoeksche Waard zetten we de schouders eronder. Realistisch, praktisch, maar zeker ook ambitieus!

Samenvatting

De grondstoffenvoorraad raakt snel op. De grote hoeveelheden waarin we grondstoffen winnen, produceren en weggooien tast ons leefmilieu aan. In een circulaire economie beperken we ons grondstoffenverbruik, houden grondstoffen hun waarde en bestaat er geen afval meer.

Daarbij zorgt een circulaire economie voor zeker 40% minder broeikasgassen in de lucht. Ook zorgt het voor het ontstaan van nieuwe markten en nieuwe werkgelegenheid. Het reduceren van ons grondstoffenverbruik, het verminderen van transport en minder produceren zorgt, onder andere, voor minder ontbossing en uitstoot naar lucht, water en bodem. Hiermee zorgt een circulaire economie ook voor het behoud van biodiversiteit.

100% CIRCULAIR IN 2050

Dat is de doelstelling die we willen bereiken in Nederland en als gemeente Hoeksche Waard sluiten we daarbij aan. Deze doelstelling staat in het Programmaplan Duurzaamheid van de gemeente. In dit uitvoeringsprogramma staan de operationele doelstellingen en hoe we daaraan de komende vijf

jaar gaan werken. Rekening houdend met ons gebied en de impact die specifiek wij kunnen maken, hebben we als operationele doelstellingen gekozen voor:

- Het restafval per inwoner van de Hoeksche Waard daalt verder tot onder de 50 kilo per jaar in 2030.
- In 2030 is 25% van de bouw- en infraprojecten van Hoeksche Waard circulair.
- In 2030 heeft de Hoeksche Waard 50% van de kringlopen in de landbouw gesloten en is koploper in Europa.
- De operationele doelstelling van het thema zwerfafval is: 'De Hoeksche Waard is in 2030 vrij van zwerfafval'.
- In 2025 zijn op ieder bedrijventerrein in de Hoeksche Waard meerdere bedrijven bezig met circulaire economie.

Samenvatting

Hoofdstuk 1 - Pagina 8

Aanleiding en proces

Hoofdstuk 2 - Pagina 10

Circulaire economie op verschillende niveaus

Hoofdstuk 3 - Pagina 14

Operationele doelstellingen

Hoofdstuk 4 - Pagina 20

Activiteiten en projecten

Hoofdstuk 5 - Pagina 35

Communicatie en participatie

Hoofdstuk 6 - Pagina 41

Financiën en monitoring

DE AANPAK

Per doelstelling is, samen met partners, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, nagedacht over projecten die gaan bijdragen aan het behalen van de doelstellingen. Er is zoveel mogelijk gekozen voor projecten die afval gaan voorkomen en de gebruiksduur verlengen. Projecten die zoveel mogelijk bijdragen aan de gestelde doelen.

DE NADRIJK IN DE GEKOZEN PROJECTEN LIGT OP BEWUSTWORDING

Het creëren van bewustwording, zowel bij inwoners als bedrijfsleven, is een stap die de komende jaren belangrijk is. We hebben hierbij bewust gekozen voor een positieve en lokale benadering. Met lokaal bedoelen we dat we de lokale detailhandel, ondernemers zoals een schoenmaker en horeca, betrekken. Daarnaast bijvoorbeeld ook organisaties zoals repaircafe's, het circulaire ambachtscentrum en sportverenigingen. De projecten richten zich op het vergroten van kennis en het beïnvloeden van gedrag.

HET BEGIN

In het eerste jaar beginnen we met projecten die een basis leggen in het vergroten van de kennis en bewustwording bij de verschillende doelgroepen. Deze projecten kunnen we de daarop volgende jaren opschalen en uitbreiden.

SAMENVATTING PROJECTEN

Consumenten

Binnen het thema consumenten starten we met een bewustwordingscampagne over bewust en lokaal consumeren. Het circulaire ambachtscentrum gaat open. Dit gaat een besparing op restafval opleveren en creëert ook bewustwording bij consumenten. Daarna starten we met de pilotprojecten herbruikbare luiers, luierreycling en extra inzameling kleine huishoudelijke apparaten.

Bouw en infra

Binnen het thema bouw en infra ligt de focus in de eerste twee jaren op het verankeren binnen de gemeentelijke organisatie. Dit in samenwerking met externe (markt) partijen. We gaan kennis en ervaring opdoen. We benoemen 4 pilotprojecten en verwerken circulaire economie in bestaand beleid.

Kringlooplandbouw

Voor kringlooplandbouw sluiten we aan bij de lopende projecten uit Regio deal en Roadmap to Foodlab. Daarbij starten we met een campagne tegen voedselverspilling door consumenten. Dit willen we doen in samenwerking met lokale horeca en andere ondernemers.

Zwerfafval

Het eerste jaar sluiten we aan bij het project Schone NL Delta en willen we het educatieprogramma uitbreiden. In de loop van het uitvoeringsprogramma zetten we in op een Plastic Smart Hoeksche Waard. Onder de vlag van het Wereld Natuur Fonds komen we in een netwerk met andere steden en gebieden over de hele wereld. We benutten de grote hoeveelheid kennis die is verzameld over plastic vervuiling, een belangrijk bestanddeel van het zwerfvuil. Ook zetten we in op het ondersteunen van de vrijwilligers die dagelijks actief zijn met het opruimen van het zwerfvuil.

Bedrijfsleven

Binnen het bedrijfsleven draait het om het opzetten van netwerken. Kennis delen en elkaar inspireren. We zetten in op netwerken met de belangrijkste functies in het bedrijfsleven die een circulaire economie kunnen aanjagen. Dit zijn bijvoorbeeld ontwerpers en marketeers. Het laten zien van de mogelijkheden en het stimuleren van samenwerken, daar draait het om. Hiernaast dragen we bij aan de ontwikkeling van een handelsplatform, waarop bedrijven reststromen kunnen delen.

Aanleiding en proces

In december 2020 stelde de raad van gemeente Hoeksche Waard het programmaplan **Duurzaamheid vast. Duurzaamheid is 1 van de 5 hoofdpogaven van gemeente Hoeksche Waard. Dit is niet voor niets. Inzetten op duurzaamheid is nodig om de Hoeksche Waard een vitaal en leefbaar eiland te houden.**

In het programmaplan staat beschreven wat we, samen met anderen, willen bereiken en waarom. Het strategische einddoel, een klimaat neutrale Hoeksche Waard in 2050, staat hierin uitgewerkt. Om dit einddoel te halen, werken we aan 4 thema's: energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Voor deze thema's zijn de strategische en operationele doelstellingen uitgewerkt in het programmaplan.

De strategische doelstelling voor het thema circulaire economie is om in 2050 een 100% circulaire economie te hebben in de Hoeksche Waard. De operationele doelstellingen voor dit thema zijn:

1. De hoeveelheid restafval per inwoner van de Hoeksche Waard daalt verder tot onder de 50 kilo per jaar in 2030.
2. In 2030 is 25% van de bouw- en infraprojecten in de Hoeksche Waard circulair.
3. De Hoeksche Waard heeft in 2030 al 50% van de kringlopen in de landbouw gesloten en is daarmee koploper in Europa.
4. In 2030 is de Hoeksche Waard vrij van zwerfafval.
5. In 2025 zijn op ieder bedrijventerrein in de Hoeksche Waard meerdere bedrijven bezig met circulaire economie.

UITVOERINGSPROGRAMMA'S

Voor de 4 duurzaamheidsthema's zijn nu uitvoeringsprogramma's opgesteld voor de periode van 2021 tot 2026. Er staat in hoe we de komende 5 jaar gaan werken aan de operationele doelstellingen en wat daarvoor nodig is. Daarnaast is er een leidraad Communicatie & participatie Duurzaamheid. Circulaire economie heeft ook een koppeling met de programma's Economie, Wonen en Inclusieve Samenleving. Denk bijvoorbeeld aan circulaire businessmodellen in het bedrijfsleven, circulaire toepassingen in de woningbouw, en het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij een project zoals het ambachtscentrum 'Samen Circulair'.

Proces

Dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen door samenwerking met veel partijen. Met het bedrijfsleven werkte we al in 2019 aan een kansenkaart en het opzetten van circulaire ketens. Ook werken we al langere periode op het gebied van circulariteit nauw samen met provincie Zuid-Holland en de gemeenten van de Zuid-Hollandse eilanden. De samenwerking binnen de Regio Deal is hier een mooi vervolg op. Ook met partijen als de Regionale Afvalstoffendienst (hierna: RAD),

Leeswijzer

Dit uitvoeringsprogramma geeft weer hoe de gemeente in de periode van 2021 tot 2026 toewerkt naar de gestelde doelstellingen.

In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen van de opgave waar we voor staan. Het beschrijft de verschillend schaalniveaus en werkt toe naar de uitwerking voor de Hoeksche Waard. In hoofdstuk 3 staan de operationele doelstellingen beschreven. Hoofdstuk 4 bevat per doelstelling de uitwerking in projecten. We zetten in op drie niveaus: de snelle winst, de transitie en de borging op de langere termijn. Per operationele doelstelling is een tabel opgenomen met een overzicht van de projecten. Hoofdstuk 5 beschrijft de aanpak van communicatie & participatie.

Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid, het Waterschap Hollandse Delta en HW Wonen werken we samen aan de gestelde doelstellingen. Vanuit Welzijn Hoeksche Waard en ondernemer Dennis Hapé ontstond het initiatief voor het oprichten van een circulair ambachtscentrum. Dit project zit nu in de uitvoeringsfase. Ook zijn er veel inwoners die graag meedenken over onderwerpen zoals zwerfafval, voedselverspilling en bewust consumeren. Kortom: op vele fronten leeft het onderwerp en zijn er ideeën voor de invulling ervan.

Voor dit uitvoeringsprogramma voerden we gesprekken met de genoemde partijen. Voor de thema's consumenten, zwerfafval en bedrijfsleven organiseerden we innovatietafels. Tijdens deze tafels zijn ideeën getoetst bij de deelnemers en verder uitgedacht. Er was veel enthousiasme voor de deelname. Totaal hebben zo'n 40 mensen deelgenomen aan de tafels. Vrijwel alle deelnemers gaven aan ook in de toekomst betrokken te willen blijven en mee te willen denken en doen.

Hoofdstuk 2

Circulaire economie op verschillende niveaus

De grondstoffenvoorraad raakt in een rap tempo op. De grote hoeveelheden waarin we grondstoffen winnen, produceren en weggooien tast ons leefmilieu aan. In een circulaire economie beperken we ons grondstoffenverbruik, houden grondstoffen hun waarde en bestaat er geen afval meer.

Daarbij zorgt een circulaire economie voor zeker 40% minder broeikasgassen in de lucht. Een circulaire economie is daarmee belangrijk voor het behalen van de klimaatdoelen. Ook zorgt het voor het ontstaan van nieuwe markten en nieuwe werkgelegenheid. Het terugdringen van het winnen van grondstoffen, het transport en productie zorgt voor minder ontbossing, uitstoot naar lucht, water en bodem. Hiermee zorgt een circulaire economie ook voor het behoud van biodiversiteit.

Nederland streeft ernaar om in 2030 50% procent minder grondstoffen te gebruiken en in 2050 volledig circulair te zijn. Als gemeente Hoeksche Waard hebben we deze doelstelling onderschreven in het, in december 2020, vastgestelde Programmaplan Duurzaamheid.

Om een circulaire economie te bereiken, kan je verschillende strategieën toepassen. Deze strategieën zijn in te delen volgens het zogenaamde 'ladder' principe. Hoe hoger een strategie op de ladder staat, hoe groter de impact is op de gestelde doelstelling. In de figuur zijn 10 mogelijke strategieën in beeld gebracht. Hier is te zien dat een andere manier van consumeren (minder en bewuster) en produceren (verminderen materiaalverbruik) de meeste impact hebben. Recycling en het verbranden om energie terug te winnen hebben de minste impact op het behalen van de doelstelling.

Geboren in 2010 Hoeveel is er nog over voor mij later?

Figuur: ladder met strategieën circulaire economie

Recycling is duurder en minder impactvol dan het voorkomen van afval door bijvoorbeeld hergebruik of verminderen van consumptie. Maar als er uiteindelijk toch afval ontstaat dat niet hergebruikt kan worden, zullen we de producten zo hoogwaardig mogelijk moeten recycleren. Hoogwaardig recycleren betekent zo min mogelijk kwaliteitsverlies van de grondstoffen waar een product uit bestaat. Hoogwaardig recycleren zorgt er (over het algemeen) voor dat grondstoffen meerdere malen opnieuw gerecycled kunnen worden. Laagwaardig recycleren zorgt er (over het algemeen) voor dat de grondstof na eenmaal recycling alsnog verbrand moet

worden. Het actief sturen op zo'n hoogwaardig mogelijke verwerking van ons afval als bijvoorbeeld aandeelhouder van een afvalinzamelaar, zorgt ervoor dat gescheiden inzamelen ook daadwerkelijk impact heeft.

EUROPA

Sinds 2015 heeft de Europese Commissie een strategie om de overgang naar een circulaire economie te versnellen. In 2020 is een vernieuwd actieplan opgesteld voor de Europese Unie (EU). Het richt zich op het bereiken van klimaatneutraliteit en een ontkoppeling van economische groei en het gebruik van hulpbronnen.

Het concurrentievermogen van de EU op de lange termijn wordt gewaarborgd. De Europese Commissie denkt onder andere zo'n 700.000 nieuwe banen te creëren. Het plan richt zich op elektronica, textiel, plastic, verpakkingen en voedsel. Een voorbeeld van de uitvoering is de regelgeving voor het uitbannen van plastic wegwerpartikelen in 2021.

NEDERLAND

Op nationaal niveau stelde de regering van Nederland in 2016 het programma 'Nederland circulair in 2050' op. Deze ambitie is daarna door honderden bedrijven, vakbonden, overheden en vele andere maatschappelijke organisaties onderschreven in het grondstoffenakkoord. De rijksoverheid selecteerde 5 prioritaire sectoren waarin veel winst behaald kan worden met circulaire economie.

Voor elk van deze sectoren is een transitieagenda opgesteld

1. Consumptiegoederen
2. Bouw
3. Kunststoffen
4. Biomassa en voedsel
5. Maakindustrie

Deze transitieagenda's zijn door vertaald in het Nationale Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020 – 2023.

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Ook provincie Zuid-Holland is volop bezig met het inzetten op een circulaire economie. Zij doen dit met de strategie die heet 'Samen Versnellen'. De provincie zet in op 5 actielijnen: aanjagen van netwerken en ketensamenwerking, kennis en innovatie ontwikkelen en delen,

actualiseren van beleid en regelgeving, inrichting fysieke leefomgeving en inkoop en aanbesteding. Voor deze concernbrede opgave heeft de Provincie een team van totaal 11 transitie- en programmamanagers (inclusief de circulaire inzet op strategisch niveau specifiek voor de Zuid Hollandse eilanden). Circulaire economie is een belangrijk thema op de strategische agenda voor de Zuid Hollandse Eilanden.

REGIO DEAL

In de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta maakt circulaire economie een belangrijk onderdeel uit van het thema duurzaamheid. Als regio zijn we op weg naar een duurzame toekomst. We willen koploper zijn in het behalen van duurzame doelen. In de regio Regio Deal is het gezamenlijke doel gesteld om in 2025 minstens 25% minder grondstoffen te gebruiken in het bedrijfsleven. Meerdere projecten, zoals circulair bouwen, grondstoffeninventarisaties, kringlooplandbouw en het opzetten van ambachtscentra die ook reststromen van bedrijven kunnen verwerken gaan hieraan bijdragen.

HOEKSCHER WAARD

Gemeente Hoeksche Waard sluit zich aan bij de nationale doelstelling om in 2050 volledig circulair te zijn. Deze doelstelling is echter wel veelomvattend en lijkt nog ver weg. Daarbij is een circulaire economie niet iets wat we op het niveau van de Hoeksche Waard alleen kunnen realiseren. 100% circulair in 2050 is de vastgestelde richting. Met de operationele doelen kiezen we voor focus op de onderwerpen waarmee we in de Hoeksche Waard het verschil kunnen maken. Onderwerpen die dus passen bij het gebied en die impact maken richting 2050.

Hoofdstuk 3

Operationele doelstellingen

De operationele doelstellingen richten zich op 5 thema's: consumenten, bouw en infra, landbouw, zwerfafval en het bedrijfsleven. Deze zijn gekozen, omdat er binnen deze thema's veel te doen is als het gaat over het werken richting 100% circulair. Deels zien we de thema's van de nationale transitieagenda's hier ook in terug.

De thema's zijn echter ook passend en herkenbaar gemaakt voor de Hoeksche Waard. De thema's zijn herkenbaar voor diverse doelgroepen, van consumenten tot bedrijfsleven en richten zich op de kenmerken van het gebied.

CONSUMENTEN

De operationele doelstelling bij het thema consumenten is: 'Het restafval per inwoner van de Hoeksche Waard daalt verder tot onder de 50 kilo per jaar in 2030'.

Dit is een goed meetbare en ook ambitieuze doelstelling. De hoeveelheid restafval ligt op dit moment rond de 120 kg per jaar per inwoner in de Hoeksche Waard. Aan deze doelstelling kleef je wel een nadeel: het kan de focus alleen op afval scheiden leggen, in plaats van op hergebruik en vermindering van consumptie. Het is belangrijk om te sturen op het behoud van de kwaliteit van de grondstof. Zo hoeven er zo min mogelijk nieuwe grondstoffen gewonnen te worden. Daarom is het

interessant om inzichtelijk te maken hoe het gescheiden afval wordt verwerkt en mogelijkheden te vinden om dit steeds beter te verwerken in de toekomst.

De doelstelling is overgenomen uit de in het grondstoffenbeleidsplan gestelde doelen voor vermindering van restafval. Ze worden grotendeels gerealiseerd door een tariefs- en serviceprikkel. De komende jaren zetten we verder in op deze ontwikkeling en focussen we op grondstoffeninzameling. Gezien de vele en snelle ontwikkelingen in deze sector blijft de RAD zich oriënteren op alternatieve inzamel- en verwerkingsmethodes met daarbij de focus gericht op de kwaliteit van grondstoffen (herbruikbaarheid).

Hoewel de tekst van de doelstelling zich richt op afval willen we ook duidelijk maken dat afval begint met het aanschaffen van producten. De grootste milieu impact van huishoudens wordt veroorzaakt door het gebruik van consumptiegoederen. Deze impact is groter dan

bijvoorbeeld de impact van vlees eten of reizen per vliegtuig (CE Delft, 2018). De grote hoeveelheden consumptiegoederen die we gebruiken veroorzaken uitputting van grondstoffen en bedreigen daarmee o.a. het voortbestaan van onze bedrijven. Daarnaast heeft ons consumptiepatroon een enorme impact op de klimaatverandering en biodiversiteit verlies en is de productie van producten vervuילend en in toenemende mate slecht voor onze gezondheid. Het verminderen en veranderen van consumptiepatronen levert de gemeente minder afval op en verbetert de kwaliteit van afval, waardoor het beter herbruikbaar is. De meeste impact creëren we door overmatige consumptie te voorkomen, door producten te delen en te ruilen en als er dan uiteindelijk toch nog afval ontstaat, goede inzameling en hergebruik (minste impact). We richten onze aanpak dus op het verminderen en veranderen van consumptiegoederen. De grootste impact behalen we aan het begin van de ketens (het winnen van de grondstoffen, ontwerp en inkoop). Daarom zetten we in dit uitvoeringsprogramma ook in op consumenten en bedrijven samen. De verandering die we daar bewerkstelligen is de basis voor een borging van de transitie naar een circulaire economie.

BOUW EN INFRA

De operationele doelstelling voor het thema bouw en infra is: 'In 2030 is 25% van de bouw- en infraprojecten van Hoeksche Waard circulair'.

Om te kunnen bouwen hebben we talloze materialen nodig. Bouwmaterialen worden echter steeds schaarser en de bouw is op dit moment volledig afhankelijk van eindige grondstoffen. Tot 2030 gaat zo'n 50% van alle grondstoffen die we in ons land gebruiken naar de bouwsector, ongeveer 1 miljard ton. Een derde daarvan kan met de huidige technieken uit hergebruik van materialen en afvalstoffen worden gehaald. Dit gebeurt nog mondjesmaat. De rest van de grondstoffen moet nieuw gewonnen worden. Dat heeft desastreuze gevolgen voor de water-, lucht- en bodemkwaliteit en veroorzaakt op grote schaal een afname van de biodiversiteit. Het verdwijnen van leefgebied door winning van grondstoffen en het vol bouwen van land geldt als 1 van de grootste gevaren voor onze biodiversiteit. Daar komt bij dat de Nederlandse bouw met de huidige groei van de

geplande bouwprojecten in 2050 zo'n 40% van ons jaarlijkse energieverbruik voor zijn rekening neemt en 30% van het totale jaarlijkse waterverbruik in ons land. In de bouw en infra is dus veel te halen. Er gaan veel materialen in om en ook is er sprake van veel transportbewegingen. Naar schatting werd er in 2019 zo'n 75.000 ton beton gebruikt voor bouwprojecten in de Hoeksche Waard en zorgde de bouw in de Hoeksche Waard, in dat jaar, voor 386.420 ton kg CO² uitstoot (Metabolic, 2019). Dit staat gelijk aan de gemiddelde jaarlijkse CO² uitstoot van zo'n 16.800 huishoudens.

Steeds meer bouwprojecten starten daarom vanuit circulaire principes. Circulair bouwen gaat over gebruiken van materialen die opnieuw winbaar zijn en die geen negatieve impact op het milieu en onze gezondheid

hebben. Daarnaast is het zaak om een gebouw zo te ontwerpen dat het later makkelijk aangepast kan worden. Het gaat ook over modulair bouwen, zodat bij herbestemming van een gebouw de onderdelen in hun oorspronkelijke vorm opnieuw kunnen worden ingezet. Maar circulaire bouw gaat niet alleen over nieuwbouw. Het gaat juist ook over bestaande bouw. Het meest circulair zijn we als we bestaande gebouwen herbestemmen of hergebruiken en geen nieuwe materialen, energie en water hoeven te gebruiken. Thema's als renovatie en onderhoud zijn vaak vergeten circulaire strategieën, maar het meest impactvol.

In 2020 werd Boezem & Co opgeleverd. Dit gebouw bij de kinderboerderij in Oud-Beijerland werd uitgevoerd als circulair bouwproject. Zo werden de balken van sloopwoningen opnieuw toegepast en werd een deel van de buitengevel gemaakt met oude stoeptegels. Bij dit project waren verschillende lokale partijen betrokken, zoals: HW Wonen, RoosRos architecten en Jongekrijg+ MaasBouw b.v. . Ook inwoners deden mee: zij doneerden oude spijkerbroeken die zijn gebruikt voor de isolatie van het pand. Een mooi, lokaal en leerzaam voorbeeldproject!

De gemeente heeft zich in 2020 aangesloten bij Cirkelstad Drechtsteden. Cirkelstad staat voor steden zonder afval en zonder uitval. Cirkelstad wil steden bouwen met materialen die geen afval veroorzaken

en daar alle talenten die er zijn bij benutten. Naast het grondstoffen vraagstuk speelt dus ook de sociale component een belangrijke rol. Cirkelstad staat voor het delen van kennis en het gezamenlijk werken aan deze vraagstukken: private partijen en partijen uit de publieke sector. De gemeente en HW Wonen hebben prestatieafspraken opgesteld. Circulair bouwen en slopen maakt hier ook onderdeel van uit. Op dit moment gaat het nog om het opdoen van kennis en ervaring door middel van pilotprojecten. Een voorbeeld is dat bij een uitvraag van een sloopproject, circulariteit is opgenomen als gunningscriterium. HW Wonen heeft al geruime tijd aandacht voor dit onderwerp. Onlangs is ook het tweejarige leertraject gestart over het inkopen van circulaire gebouwen. Een ander voorbeeld is het opstellen van een materialenpaspoort, zoals wordt

toegepast bij het fietspad Tiengemetepad. Met het materialenpaspoort is later makkelijk terug te vinden uit welke materialen het fietspad bestaat en hoe deze weer opnieuw te gebruiken zijn. Ook voorzieningen zoals bankjes langs fietspaden kunnen gemaakt worden van biobased, of hergebruikte materialen.

De gemeente kan ook in haar onderhoudsplannen voor vastgoed en infrastructuur circulariteit toepassen. Er komen steeds meer overzichten beschikbaar waarin de milieubelasting op materiaalniveau is uitgewerkt.

KRINGLOOPLANDBOUW

De operationele doelstelling voor het thema kringlooplandbouw is: In 2030 heeft de Hoeksche Waard 50% van de kringlopen in de landbouw gesloten en is koploper in Europa. Voedsel is de eerste levensbehoefte van de mens. Voor voldoende en gezond voedsel is een rijke bodem cruciaal met veel voedingstoffen en bodemleven (biodiversiteit). Hoe gezond ons voedsel is wordt grotendeels bepaald door de bodemkwaliteit.

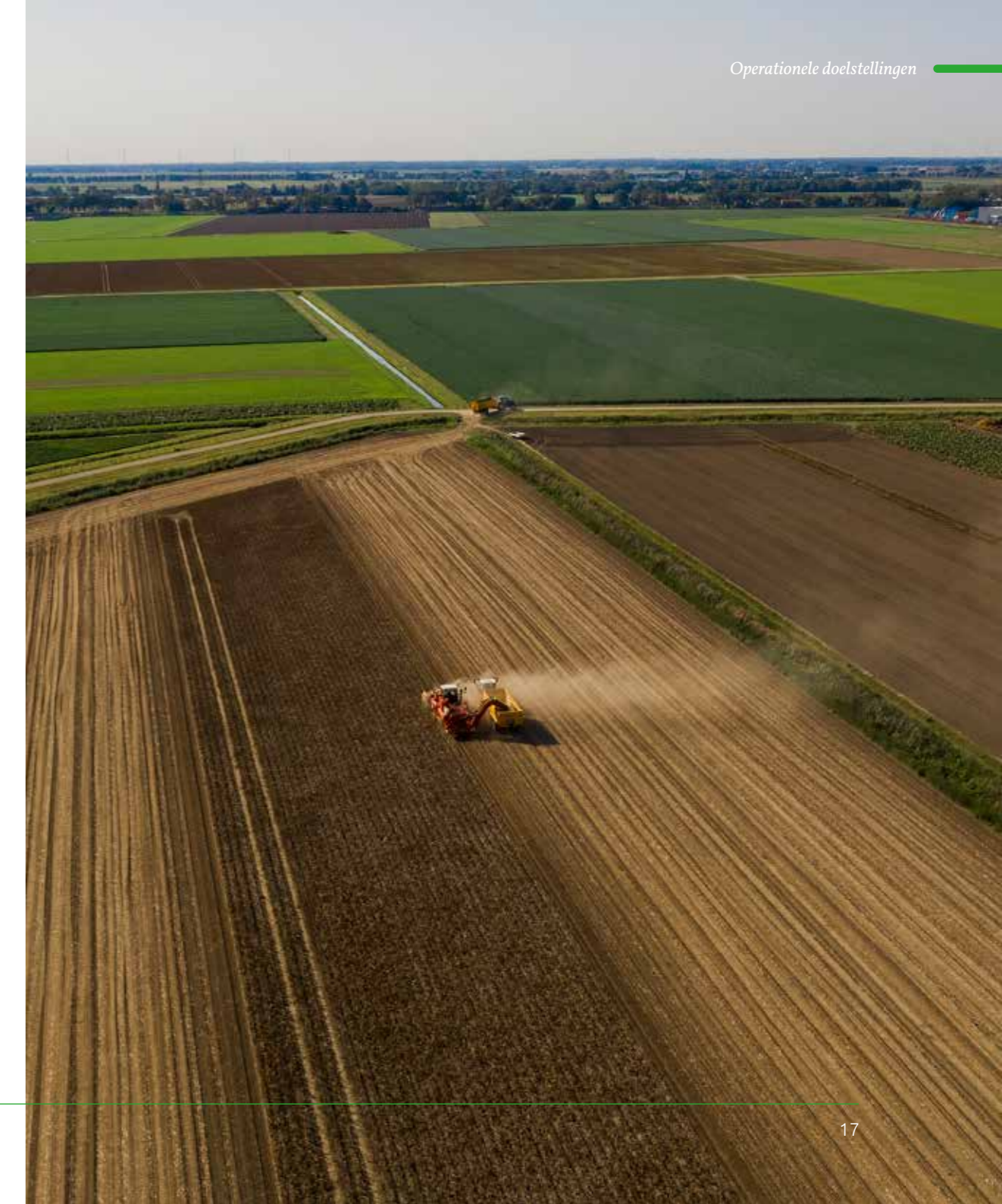
De kwaliteit van de bodem gaat in Nederland achteruit en nergens in Europa neemt de biodiversiteit zo snel af als in Nederland. De productie van veevoer legt beslag op meer dan de helft van alle landbouwgrond en de verwachting is dat de vleesconsumptie wereldwijd verder toeneemt. Nederland is daarbij 1 van 's werelds grootste vleesexporteurs. Daarnaast wordt ongeveer een derde van al ons voedsel verspild. Van afval tijdens de oogst, verspilling in supermarkten en horeca tot voedsel dat niet geconsumeerd wordt bij de consument. Het voedsel dat nu verloren gaat, is verantwoordelijk voor 8% van de totale uitstoot aan broeikasgassen in de wereld

(Food Wastage Foodprint, 2014). De gehele voedselketen van productie tot en met consumptie, veroorzaakt ernstige ecologische verstoringen.

De Hoeksche Waard is al decennia een duurzaam en onderscheidend landbouwgebied. Goede grond en slimme, innovatieve agrariërs vormen de basis. In de landbouw kunnen we het verschil maken. De toekomst van de landbouw is kringlooplandbouw, zoals deze ook op rijksniveau is vastgesteld en wordt gestimuleerd. Het gaat dan om het sluiten van kringlopen, bijvoorbeeld door het inzetten van organische reststromen als bodemverbeteraar en het inzetten van voedselresten als veevoer. De transitie van conventionele naar kringlooplandbouw is bepalend voor het toekomstperspectief van de landbouwsector. De bodem is hierbij het kapitaal en door nieuwe vormen van (circulaire) teelt en landbewerking werken we aan behoud en herstel van de bodemkwaliteit.

Afgelopen jaren zijn er in de Hoeksche Waard mooie stappen gezet, alleen we zijn er nog niet. Onderzoek en investeringen zijn noodzakelijk. De opgave is om het verdienpotentieel van de boer met deze nieuwe technieken te versterken. Een economisch verdienmodel is randvoorwaardelijk voor de doorontwikkeling in kringlooplandbouw. Met de Roadmap to Foodlab en de programmatische agrifood van de Regio Deal werken we aan agendavorming, slimme samenwerkingsvormen en investeringsbudgetten.

In een circulaire voedselketen is veel aandacht voor de manier waarop voedsel en biomassa (zo veel mogelijk lokaal) verbouwd, geproduceerd en geconsumeerd

wordt. Daarin staat regeneratieve (natuur herstellende) landbouw centraal. De meeste impact bereiken we met het aanpassen van onze consumptiepatronen. Minder consumeren en meer plantaardige eiwitten zijn behalve voor onze directe leefomgeving ook beter voor onze gezondheid.

Optimaal benutten van biomassa en voedsel zo hoogwaardig mogelijk blijven gebruiken is 1 van de uitgangspunten in een circulair voedsel systeem. Dit betekent dat voedsel en biomassa in eerste instantie gebruikt wordt voor voeding van mensen of ingezet wordt voor medicijnen. Voedsel dat door de mens niet gegeten wordt, kan worden ingezet als veevoer. Voedsel of biomassa dat dan nog over is, kan worden ingezet voor grondstoffen in de industrie ter vervanging van fossiele grondstoffen (bijvoorbeeld voor chemicaliën en materialen). Biomassa dat dan overblijft, zal nog vergist kunnen worden of anders gecomposteerd. De minst circulaire toepassing is voedsel of biomassa inzetten als brandstof. Volgens wetenschappers maakt een circulaire voedsel en biomassa aanpak de Nederlandse leefomgeving gezonder en scheelt dat de economie jaarlijks €6,5 miljard aan kosten.

ZWERFAFVAL

We willen een schone Hoeksche Waard, schone rivieren en een schone zee. Afval in de natuur is slecht voor het landschap en de biodiversiteit. Afval komt van het land in de rivieren en de zee terecht. Naar schatting ligt er in de grote oceaan meer dan 100 miljoen ton afval. De gevolgen voor de zeedieren zijn enorm en via de voedselketen wordt, door de microplastics, ook de gezondheid van de mens aangetast. De Hoeksche Waard ligt in de delta en vormt in die zin het laatste station voor de zee. Wij kunnen bij uitstek voorkomen dat er nog meer plastic in de zee komt.

De operationele doelstelling van het thema zwerfafval is: 'De Hoeksche Waard is in 2030 vrij van zwerfafval'.

Als gemeente Hoeksche Waard werkten we al mee aan project 'Schoon Haringvliet'. We organiseerden opruimacties en de Shoreliner is in het water gelegd van het Hollands Diep en het Haringvliet. De Shoreliner is bedoeld om plastic af te vangen uit de bovenste lagen van het water in de rivier. Er is in Nederland nog nauwelijks ervaring opgedaan met een dergelijk systeem in een rivier met veel stroming en wind. Het onderzoek naar de werking ervan is in volle gang.

RAD *onderneemt jaarlijks activiteiten in het kader van het project "Extra Aanpak Zwerfafval". Zo is er het project afvalvrije scholen en verzorgen zij educatieprojecten. Ook ondersteunen zij vrijwilligers die het zwerfafval opruimen met materialen en het gratis ophalen van de zakken met afval.*

Het zwerfafval in de Hoeksche Waard wordt door vele vrijwilligers dagelijks opgeruimd. Door deze inspanningen lijkt de Hoeksche Waard een, relatief, schoon gebied. Zonder opruimen zou het beeld echter heel anders zijn. Naast het faciliteren van de opruimers willen we ook inzetten op het voorkomen van zwerfafval. RAD en de gemeente nemen deel aan de statiegeld alliantie. Vanaf 1 juli 2021 wordt statiegeld op kleine flesjes ingevoerd en per 1 januari 2023 op blikjes. Door educatie creëren we bewustwording en door onderzoek achterhalen we waar de bron zit van het afval. Ook (Europese) regelgeving rondom single-use plastics draagt bij aan het verminderen van het zwerfafval.

BEDRIJFSLEVEN

De operationele doelstelling voor het bedrijfsleven is: 'in 2025 zijn op ieder bedrijventerrein in de Hoeksche Waard meerdere bedrijven bezig met circulaire economie'. Circulaire bedrijven zorgen voor een stabiele economie en voor werkgelegenheid. Toekomstbestendige bedrijven zijn voorbereid op de toenemende schaarste van materialen, de strenger wordende milieuregelgevingen en klanten die steeds bewuster worden. Door in te zetten op circulaire economie zullen zij bestand zijn tegen toekomstige uitdagingen. Ook financiers zien deze uitdagingen en willen steeds vaker alleen nog investeren in bedrijven die toekomstbestendig zijn. Banken zien dat bedrijven die serieus inzetten op circulaire economie nu al rendabeler zijn en minder afhankelijk van nu al regelmatig haperende leveringen van producten. Circulaire bedrijven zorgen ervoor dat burgers kunnen blijven werken in de regio en in sommige gevallen kan er zelfs extra werkgelegenheid gecreëerd worden.

Voor het bedrijfsleven is het overstappen op circulaire verdienmodellen een kwestie van gezond verstand gebruiken. De toekomst is niet houdbaar als grondstoffen verloren gaan en tegelijkertijd opraken. Het veranderen van processen is natuurlijk niet eenvoudig. Het vergt echt een andere manier van werken en vooral ook samenwerken. Elkaar inspireren, samenwerken en kennis delen: daar draait het om.

In samenwerkingsverbanden worden nieuwe businessmodellen uitgewerkt die de circulaire economie in de praktijk brengen. In 2019 is de potentie van het bedrijfsleven op het gebied van circulaire verdienmodellen in kaart gebracht

door Metabolic. Samen met Cirkellab uit Dordrecht werkten zo'n 30 bedrijven mee aan het opzetten van circulaire verdienmodellen. Tijdens innovatietafels (kennisbijeenkomsten voor bedrijven uit een bepaalde sector) en de gehouden Circo Track (driedaagse workshop voor bedrijven om te werken aan hun eigen circulaire businessmodellen) ontstonden er al veel mooie ideeën en initiatieven. Zo is ook de Hoeksche Hout keten ontstaan. Ook het short symposium in januari 2020 en de Duurzaamheidsdag Voor Ondernemers in oktober 2020 gaven veel inspiratie. Binnen de duurzaamheidscommissie van de Ondernemersvereniging Hoeksche Waard is volop aandacht voor circulariteit.

Hoofdstuk 4

Activiteiten en projecten

In dit hoofdstuk staat per thema beschreven welke activiteiten en projecten we gaan uitvoeren tijdens de looptijd van dit uitvoeringsprogramma. Het gaat om activiteiten en projecten die binnen de invloedssfeer van de gemeente liggen.

De gemeente kan hierin verschillende rollen vervullen. We hanteren de volgende verdeling aan rollen:

- **Faciliterend:** we ondersteunen ideeën vanuit de samenleving door medewerking te geven. We denken mee zodat we initiatieven tot uitvoer brengen binnen de mogelijkheden die er zijn. Dit doen we bijvoorbeeld door toestemming te verlenen voor het (tijdelijk) gebruik van grond of instrumenten, door een initiatiefnemer op weg te helpen bij het vergunningproces, of door het bij elkaar brengen van partijen, zodat duurzame initiatieven van de grond kunnen komen.
- **Stimulerend:** we proberen samenwerkingspartners aan te sporen tot actie door bijvoorbeeld subsidies, capaciteit of extra communicatie in te zetten, die aanzet tot nadenken en gedragsverandering.
- **Kaderstellend:** we stellen kaders en daarmee sturen we actief op uitkomsten, die passen bij onze doelen. We gebruiken publiekrechtelijke middelen (zoals beleid of een omgevingsvergunning) om bepaald gedrag te organiseren en daarmee een gewenst resultaat te bereiken.

- **Initiërend:** we geven het goede voorbeeld door zelf initiatief te nemen. We voeren de regie en zijn verantwoordelijk voor planning en beschikbaarheid van middelen. Anderen kunnen meedoen aan ons initiatief, maar wij blijven verantwoordelijk voor het betrekken van partners en hun rol.

TRANSITIEMANAGEMENT

De verandering naar een circulaire economie is een transitie. Het gaat om een schoksgewijze fundamentele verandering van de dominante structuur, cultuur en werkwijzen binnen een maatschappelijk deelsysteem op de lange termijn (Drift, 2017). Een transitie is niet te controleren, maar we kunnen er wel richting aan geven en het proces versnellen. Dit kunnen we doen door gerichte interventies. In onze activiteiten en processen richten we ons op 3 sporen: concrete resultaten, gedragsverandering en borging. Het op korte termijn kunnen uitvoeren van activiteiten en het laten zien van resultaat is van belang om het vlieg wiel aan te drijven. Gedragsverandering is een langer proces en laat niet direct resultaat zien.

Al doende leren en al lerende doen. Op het spoor van borging gaat het om het verankeren van resultaten. Dit kan bijvoorbeeld door het aanpassen van wetgeving, of het door het inzetten van veranderingen aan het begin van de keten. Ook inzetten op educatie zien we als een activiteit die valt onder borging. We zetten in op de volgende generatie en mikken daarmee op een blijvende verandering in denken en doen. In de activiteiten en projecten zijn alle drie de sporen verwerkt.

IMPACT EN OPSCHAALBAARHEID

In de overzichten staat, onder het kopje 'impact', welke bijdrage het project heeft op het behalen van de gestelde doelstelling. Dit is lang niet altijd exact te benoemen, maar het probeert te beschrijven waar de bijdrage in zit en hoe deze wellicht op termijn wel meetbaar is. Als een project later is uit te breiden (op te schalen), dan staat dit ook benoemd. Een project kan op korte termijn wellicht weinig impact hebben, maar een groot opschaalpotentieel hebben.

De volgende acties worden opgepakt voor consumenten in de periode van 2021 tot en met 2026.

1.1 BEWUST CONSUMEREN

Het aankoopgedrag van consumenten beïnvloeden. Het gemakkelijker en zichtbaarder maken van alternatieven als delen, leasen of tweede handsproducten. De bewustwording vergroten. Wat is de milieu impact van dit product? Hoe lang gaat het product mee? En als het stuk gaat kan ik het dan een tweede leven geven of laten repareren?

Een bewustwordingscampagne opzetten die ingaat op koopgedrag van consumenten. Samen met o.a. lokale detailhandel, influencers, schoenmakers, kledingreparateurs en repaircafés. Onderdelen van de campagne zijn lokaal kopen, kwaliteit, repareerbaarheid en deeleconomie.

Impact

Dit project zet in op gedragsverandering. Het zet in op betrokken inwoners die samen bewustwording creëren en trots zijn op de Hoeksche Waard. Gedragsverandering zal op lange termijn voor blijvende impact zorgen.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Inwoners, detailhandel, influencers, ondernemers die inzetten op reparatie, repaircafés, ambachtscentrum en kringloopwinkels.

Planning

2022-2023-2024-2025

1.2 AMBACHTSCENTRUM 'SAMEN CIRCULAIR'

Ondersteunen van het initiatief om een ambachtscentrum op te zetten in de Hoeksche Waard. Subsidie verstrekken, verbinden en monitoren.

Impact

Een ambachtscentrum zorgt voor hergebruik van producten die in eerste instantie als afval werden aangeboden. Op basis van kengetallen van de branchevereniging Kringloop-bedrijven Nederland heeft het plan voor de Hoeksche Waard met 600 m² winkelruimte de potentie om per jaar 306.000 kg afval te voorkomen.

Het ambachtscentrum draagt ook bij aan de bewustwording van consumenten en aan een inclusieve samenleving.

Rol gemeente
Faciliteren

Betrokkenen
Provincie, Regio Deal gemeenten, RAD HW, Stichting Samen Circulair, inwoners, kringloopwinkels in de HW

Planning
2021-2022-2023

1.3 VERMINDEREN AFVAL VAN LUIERS

Het gebruik van wegwerpluiers zorgt voor een grote hoeveelheid afval. Dit project richt zich aan de ene kant op het gebruik van andere (herbruikbare) luiers en aan de andere kant op recycling.

- Vanuit de gemeente het gebruik van wasbare luiers stimuleren door communicatie, financiële regeling en aanbieden begeleiding.
- Wegwerpluiers apart inzamelen en daarna recyclen. In de openbare ruimte hier inzamelcontainers voor plaatsen. In iedere dorpskern minimaal 1, bij voorkeur bij een kinderdagverblijf.

Impact

Circa 5% van het huishoudelijk restafval bestaat uit luiers (Rijkswaterstaat).

Per kind betekent het gebruik van wasbare luiers t.o.v. wegwerpluiers een besparing van 44% op restafval en 28% op CO² uitstoot (met gebruik van wasdroger). Per kind zorgt de hele luierperiode gemiddeld voor zo'n 800 kg restafval bij gebruik van wegwerpluiers. Voor 50 kinderen betekent dit een besparing van 40.000 kg restafval.

Naar schatting besparen de 12 containers zo'n 250.000 kg restafval per jaar. Dit staat voor een CO² besparing van 241.000 kg CO²-eq.

Dit project heeft opschaalpotentieel. Als er meer mensen herbruikbare luiers gebruiken zal dit naar verwachting steeds meer anderen beïnvloeden het ook te gaan doen. Het aantal containers is makkelijk uit te breiden en het is ook op te schalen naar incontinentiemateriaal van de ouderenzorg.

Rol gemeente
Stimuleren en Initiëren

Betrokkenen
Ouders, RAD, kinderdagverblijven, consultatiebureaus, Milieucentraal (voor project Mazzelkontjes), organisatie zoals Kaatje Katoen

Planning
2023-2024

1.4 PILOT INZAMELING KLEIN HUISHOUDELIJK APPARATEN

Een pilot starten met extra inzamelpunten voor kleine huishoudelijke apparaten. Op twee plekken in de Hoeksche Waard in de wijk een inzamelcontainer plaatsen voor het inzamelen van klein huishoudelijke apparaten.

Andere mogelijkheden onderzoeken om de inzameling van de apparaten te vergroten (bijvoorbeeld ook inzetten extra e-waste races op scholen en/of sportverenigingen).

Na deze pilot de resultaten evalueren en bepalen wat het vervolg zou moeten zijn.

Impact

In 2018 werd nog maar zo'n 50% van de klein huishoudelijk apparaten gescheiden ingeleverd (Milieucentraal). Dit, terwijl er in deze apparaten veel waardevolle grondstoffen zitten die vrij gemakkelijk kunnen worden ingezet voor hergebruik. Dit project richt zich op hergebruik van deze grondstoffen. Het is vooraf niet aan te geven hoeveel apparaten we hierdoor extra kunnen inzamelen. Tijdens het project zijn de resultaten wel inzichtelijk.

Dit project heeft opschaalpotentieel, omdat het aantal inzamelpunten nog gemakkelijk is uit te breiden.

Rol gemeente
Stimuleren

Betrokkenen
RAD, inwoners

Planning
2023

1.5 EDUCATIEPROJECTEN UITBREIDEN

Op dit moment lopen er al educatieprojecten op basisscholen, maar nog maar heel beperkt op middelbare scholen. Dit, terwijl circulaire economie wel een heel interessant en innovatief onderwerp is voor het onderwijs.

Het plan is om te werken aan uitbreiding van de educatieprojecten en ook de verbinding ervan met bijvoorbeeld het bedrijfsleven.

Impact

Op korte termijn zal de impact beperkt zijn, maar op langere termijn juist groot.

Rol gemeente
Stimuleren

Betrokkenen
Scholen, RAD, bedrijven.

Planning
2023-2024-2025

1.6 GEMEENTELIJKE ORGANISATIE AFVALVRIJ

Met het team facilitaire diensten een plan opstellen om in de gemeentehuizen zuinig om te gaan met materialen en restafval te voorkomen. Denk aan kantoorartikelen, papier, wegwerpseries, relatiegeschenken.

Impact

De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie. Daarbij zorgt dit project voor minder restafval en ook bewustwording bij medewerkers en klanten.

Rol gemeente
Initiëren

Betrokkenen
Gemeentelijke organisatie: directieteam, team facilitaire diensten en overige teams.

Planning
2022-2023

1.7 PILOT DEELECONOMIE

Inwoners betrekken bij het opzetten van een pilot om het delen van gereedschappen en andere producten te bevorderen. Inwoners vragen waar en hoe we dit kunnen vormgeven. Een idee is het neerzetten van een “deelschuur” in een woonwijk. Hier kunnen inwoners hun gereedschappen neerzetten en delen.

Impact
Zit in deze pilotfase vooral op bewustwording en het aanjagen van de transitie. In eerste instantie is het besparen op afval niet zo groot. Dit project heeft opschaalpotentieel.

Rol gemeente
Stimuleren

Betrokkenen
Inwoners, buurtverenigingen.

Planning
2024

1.8 AFVALVRIJE FESTIVALS IN DE HOESCHE WAARD

In 2020 onderzochten scholieren van de middelbare school Willem van Oranje hoe het festival Sunglow een duurzaam en afvalvrij festival kan worden. Het resultaat was een scala aan creatieve mogelijkheden. Als gemeente hebben we er baat bij als evenementen zo duurzaam mogelijk worden georganiseerd. In het nieuwe evenementenbeleid zullen we dit onderwerp dan ook zeker meenemen. We willen de organisatie van festivals stimuleren om festivals duurzaam en afvalvrij te maken.

Impact
Een festival heeft een flinke milieu impact. Zo blijft er, per bezoeker, gemiddeld zo'n 2,3 kg afval achter op het festivalterrein (Green-deals). Voor een festival zoals Sunglow betekent dit, met het aantal bezoekers van 2019, circa 15.000 kg afval.

Het inzetten op duurzaamheid tijdens een festival heeft ook invloed op de bewustwording van bezoekers.

Rol gemeente
Stimuleren en faciliteren

Betrokkenen
Festivalorganisaties, Inwoners.

Planning
2021-2026

OVERZICHT ACTIVITEITEN EN PROJECTEN BOUW EN INFRA

Binnen dit thema willen we, tijdens de looptijd van dit uitvoeringsprogramma, werken aan het leggen van een stevige basis in de organisatie. Op dit moment is het onderwerp circulair nog niet verankerd in aanpak en beleidsuitgangspunten.

De volgende acties worden opgepakt voor de bouw en infra in de periode van 2021 tot en met 2026.

2.1 AANJAGEN CIRCULAIRE BOUW EN INFRA

Als eerste is het nodig om in de gemeentelijke organisatie een stevige basis neer te zetten voor circulaire bouw- en infraprojecten.

De onderdelen hiervan zijn:

- Inzetten op kennisontwikkeling
- Toewerken naar beleid op dit onderdeel
- Benoemen van 4 pilotprojecten

Impact

Dit legt de basis voor het inzetten van circulariteit bij bouw- en infraprojecten in de toekomst en het verankeren ervan in gemeentelijk beleid.

De impact is nu verder nog moeilijk in te schatten.

Rol gemeente

Initiëren en kaders stellen

Betrokkenen

Gemeentelijke organisatie, externe partijen in de bouw/infra/projectontwikkelaars, Provincie ZH.

Planning

2022-2023-2024

2.2 PRESTATIEAFSPRAKEN HW WONEN OVER CIRCULAIR BOUWEN EN SLOPEN

Er zijn al prestatieafspraken met HW Wonen. Circulariteit maakt hier nog maar beperkt deel van uit.

In de prestatieafspraken met HW Wonen afspraken maken over het inzetten op circulair bouwen en slopen.

Impact

Nog moeilijk in te schatten.

Rol gemeente

Stimuleren en kaders stellen

Betrokkenen

HW Wonen, huurders van HW Wonen.

Planning

2022-2026

2.3 CIRKELSTAD EN CITYDEAL

Cirkelstad en Citydeal zijn bestaande netwerken waarbinnen allerlei partijen binnen de bouwsector zich conformeren aan circulariteit. Het gaat om het delen van kennis en het delen van ervaring.

- Actief lidmaatschap Cirkelstad
- Aansluiten bij Citydeal circulair en conceptueel bouwen
- Optie uitwerken tot opzetten Cirkelstad HW

Impact

De impact hiervan is in het begin klein, maar dit legt wel de basis voor verdere ontwikkelingen.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Gemeentelijke organisatie, ondernemers in de bouwsector, HW Wonen.

Planning

2022-2026

De volgende acties worden opgepakt voor de kringlooplandbouw in de periode van 2021 tot en met 2026.

3.1 VERBETEREN BODEMKWALITEIT

Goeree-Overflakkee, Voorne-Putten en Hoeksche Waard willen als regio een (inter)nationale koploper worden in het toepassen van innovatieve technieken en werkwijzen (data gebruik, duurzaamheid, energie, precisielandbouw, bio-based processen, biodiversiteit). Onderstaande onderwerpen zijn opgenomen in de Regio Deal:

- Pilot regeneratieve landbouw.
- Realiseren druppelirrigatie als pilot bij minimaal 3 bedrijven.
- Toepassen van innovatieve robotica oplossingen om verdere grondverdichting te voorkomen.
- Ervaring opdoen met precisiebemesting en daarmee het gebruik van kunstmest verminderen.
- Opzetten langdurige pilot bokashi.

Impact

De landbouw vormt een cruciale rol binnen de duurzaamheidsthema's. De genoemde projecten zullen naar verwachting een grote impact geven.

Rol gemeente

Initiëren, kaders stellen, stimuleren en faciliteren.

Betrokkenen

Gemeenten Regio Deal, LTO Noord, Waterschap, agrariërs.

Planning

2021-2026

3.2 KORTE KETENS

De ambitie is om in 2030 een belangrijk deel uit te maken van de voedselproductie voor Rotterdam en Den Haag.

- Realiseren van een regionale korte keten in samenwerking met een marktpartij. Producten binnen een straal van 50 km verkopen.

Impact

In de regio geproduceerd voedsel ook in de regio verkopen. Dit heeft impact op vermindering voedselverspilling en CO² uitstoot (onder andere vermindering transport).

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Gemeenten Regio Deal, voedselretailers, agrariërs, boerderijwinkels.

Planning

2021-2026

3.3 ROADMAP TO FOODLAB

Voor het Foodlab zijn drie programmalijnen gedefinieerd:

1. Gezond voedsel en welzijn.
2. Agrarische natuurbeheer en biodiversiteit
3. Techniek en innovatiekracht.

Hierlangs worden verschillende projecten en locaties ontwikkeld.

Inwoners gaan bij het Foodlab het verkorten van de keten zien. Het wordt zichtbaar dat lokaal geproduceerd voedsel ook lokaal geconsumeerd wordt. Door gebiedsmarketing en de vrijetijdseconomie te betrekken krijgt het Foodlab een nog bredere betekenis.

Impact

De landbouw vormt een cruciale rol binnen de duurzaamheidsthema's. De genoemde projecten zullen naar verwachting een grote impact geven.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

-

Planning

2021-2026

3.4 VOEDSELVERSPILLING CONSUMENTEN

Inzetten op gedragsverandering. Opzetten van een campagne tegen voedselverspilling door consumenten. In samenwerking met lokale horeca en supermarkten. Een campagne met een positieve, lokale en sociale inzet.

Impact

Er wordt nu per jaar, per inwoner, zo'n 41 kg voedsel in de afvalbak gegooid. Bij een halvering van de voedselverspilling is de potentiële opbrengst in de Hoeksche Waard (88.000 inwoners) : 1,8 miljoen kg voedsel.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Inwoners, horecaondernemers, supermarkten, boerderijwinkels, verenigingen, scholen, provincie ZH.

Planning

2023-2024

3.5 OVERIGE ACTIVITEITEN EN PROJECTEN

Kringlooplandbouw is nog volop in ontwikkeling. De gemeente heeft binnen het Programmaplan economie, de Regio Deal en Roadmap to Foodlab al ingezet op een aantal grote projecten. Tegelijkertijd is de landbouw een heel belangrijk onderwerp voor de Hoeksche Waard. Om deze reden willen we, gedurende de looptijd van dit uitvoeringsprogramma, nog inzetten op extra projecten (waar nodig).

Denk aan biovergister/ extra bokashi pilot/ cascadering organische reststromen.

Impact

Nog niet bekend

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Nader te bepalen, denk aan: HW Landschap, Omgevingsdienst, Provincie ZH, LTO Noord, Agrariërs, Waterschap Hollandse Delta.

Planning

2023-2024-2025

De volgende acties worden opgepakt voor zwerfafval in de periode van 2021 tot en met 2026.

4.1 HOEKSCHER WAARD PLASTIC SMART

Plastic Smart Cities zijn steden en toeristische hotspots, die meedoen met een wereldwijd initiatief van WWF tegen plasticvervuiling. Het initiatief helpt steden (of gebieden) om duidelijke en haalbare actieplannen te ontwikkelen. Samen worden pilot-gebieden aangewezen om specifiek dáár de plasticvervuiling terug te dringen. Als dit op kleine schaal lukt, kan het worden uitgebreid naar de hele regio.

Inmiddels doen bijna 30 internationale steden en toeristische hotspots mee, zoals ook het eiland Texel.

Acties zijn:

- Ondertekenen van de intentieverklaring van het internationale initiatief Plastic smart City van WNF.
- Opstellen van strategie en actieplan voor een plasticvrije Hoeksche Waard.
- Onderzoek naar plasticstromen
- Overleg in de keten
- Stakeholders betrekken
- Uitvoeren van dit actieplan.

Impact

Door samenwerken kan veel bereikt worden. Het doel van Plastic Smart is gelijk aan dat van de Hoeksche Waard: een einde aan de vervuiling in 2030.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

WNF, sector die plastic produceert/ gebruikt, Provincie.

Mogelijk samenwerken

met Regio Deal gemeenten.

Planning

2023-2024-2025

4.2 SCHONE NL DELTA

Schone NL Delta sluit aan op het landelijk programma Schone Rivieren en richt zich op het gebied vanaf de Hollandse Biesbosch tot aan de Noordzee.

Met meerdere partijen werken aan opruimen, onderzoeken, oplossen en educatie rondom zwerfafval.

Impact

Door de brede samenwerking kan de zwerfvuilvervuiling rondom en in de rivieren goed worden aangepakt. Het onderzoek levert resultaten op waarmee de bron kan worden aangepakt.

Rol gemeente

Initiëren; de gemeente Hoeksche Waard is deelnemer in dit project.

Betrokkenen

IVN natuureducatie, gemeenten in de NL Delta, Provincies ZH en NB, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Plastic Soup Foundation.

Planning

2022-2023-2024

4.3 PLATFORM ZWERFAFVAL HOEKSCHER WAARD

Opzetten van platform op internet met achtergrondinformatie en als community voor de opruimers.

De gemeente hierin niet leidend laten zijn, maar juist de opruimers zelf.

Impact

Zichtbaarheid van dit thema vergroot de bewustwording en zet daarmee in op gedragsverandering. Dit veroorzaakt impact op de langere termijn.

Rol gemeente

Stimuleren

Betrokkenen

Opruimers (o.a. HW Schoon), RAD.

Planning

2023-2024-2025

4.4 EDUCATIEPROJECT

Uitbreiden van educatieprojecten op basis- en middelbare scholen.

Impact

Op korte termijn zal de impact beperkt zijn hiervan, maar op langere termijn juist groot.

Rol gemeente

Stimuleren

Betrokkenen

RAD, basisscholen, middelbare scholen, bedrijfsleven.

Planning

2022-2023-2024-2025

De volgende acties worden opgepakt voor het bedrijfsleven in de periode van 2021 tot en met 2026.

5.1 OPZETTEN NETWERKEN BEDRIJFSLEVEN

Netwerken opzetten per sector en per functie (ontwerpers, inkopers, marketeers en directieleden). Centraal staan:

- Urgentie
- Intrinsieke motivatie
- Kansen
- Uitvoering

Vergroten van kennis en samenwerking. Quick wins in de ontwikkeling van enkele circulaire producten

Impact

-

Rol gemeente

Stimuleren

Betrokkenen

Ondernemers, ondernemersverenigingen, Energieke Regio, Omgevingsdienst, gemeenten ZH eilanden.

Planning

2022-2023-2024-2025

5.2 HANDELSPLATFORM HOEKSCHÉ WAARD

Vanuit ondernemers is er vraag naar een handelsplatform. Bedrijven krijgen zo inzicht in welke reststromen er zijn en kunnen hierop inspelen door ze te verhandelen. Op het platform kan ook kennis worden gedeeld over circulaire verdienmodellen. Een andere mogelijkheid is het uitwisselen van machines, personeel, of bijvoorbeeld het delen van vergaderruimte.

Een handelsplatform is mogelijk op verschillende schaalgroottes. Het kan op het niveau van een bedrijventerrein, maar ook op gemeentelijk niveau en zelfs groter. Idee is om dit met omliggende gemeentes op te zetten, maar wel met de mogelijkheid om in te zoomen op verschillende niveaus.

Impact

Bestaande platformen dragen op dit moment beperkt bij door hun nog kleine schaal. In de bouwsector spelen platformen al een grotere rol in de markt en voor de ontwikkeling van hergebruik van producten en materialen.

Later is het makkelijk op te schalen en dan wordt de opbrengst groter.

Het is meetbaar hoeveel en welke stromen er worden verhandeld via het platform.

Rol gemeente

Stimuleren

Betrokkenen

Ondernemers, ondernemersverenigingen, bedrijventerreinen, omliggende gemeenten, Provincie Zuid Holland.

Planning

2022-2023

5.3 KENNISSESSIES MKB

Er ontbreekt nog veel kennis over circulaire economie. Kennis delen en elkaar inspireren is van cruciaal belang in deze fase van transitie.

We willen meerdere kennissessies organiseren die zich specifiek richten op het MKB.

Als bedrijven basiskennis hebben en geïnspireerd zijn dan kunnen we ze later aanbieden om hun plan, onder begeleiding, verder uit te werken. Dit kan bijvoorbeeld tijdens een Circotrack. Deze worden nu grotendeels gesubsidieerd door de overheid.

Impact

De impact hiervan is in het begin moeilijk te meten, maar deze activiteit legt wel de basis voor het ontwikkelen van circulaire businessmodellen.

Rol gemeente

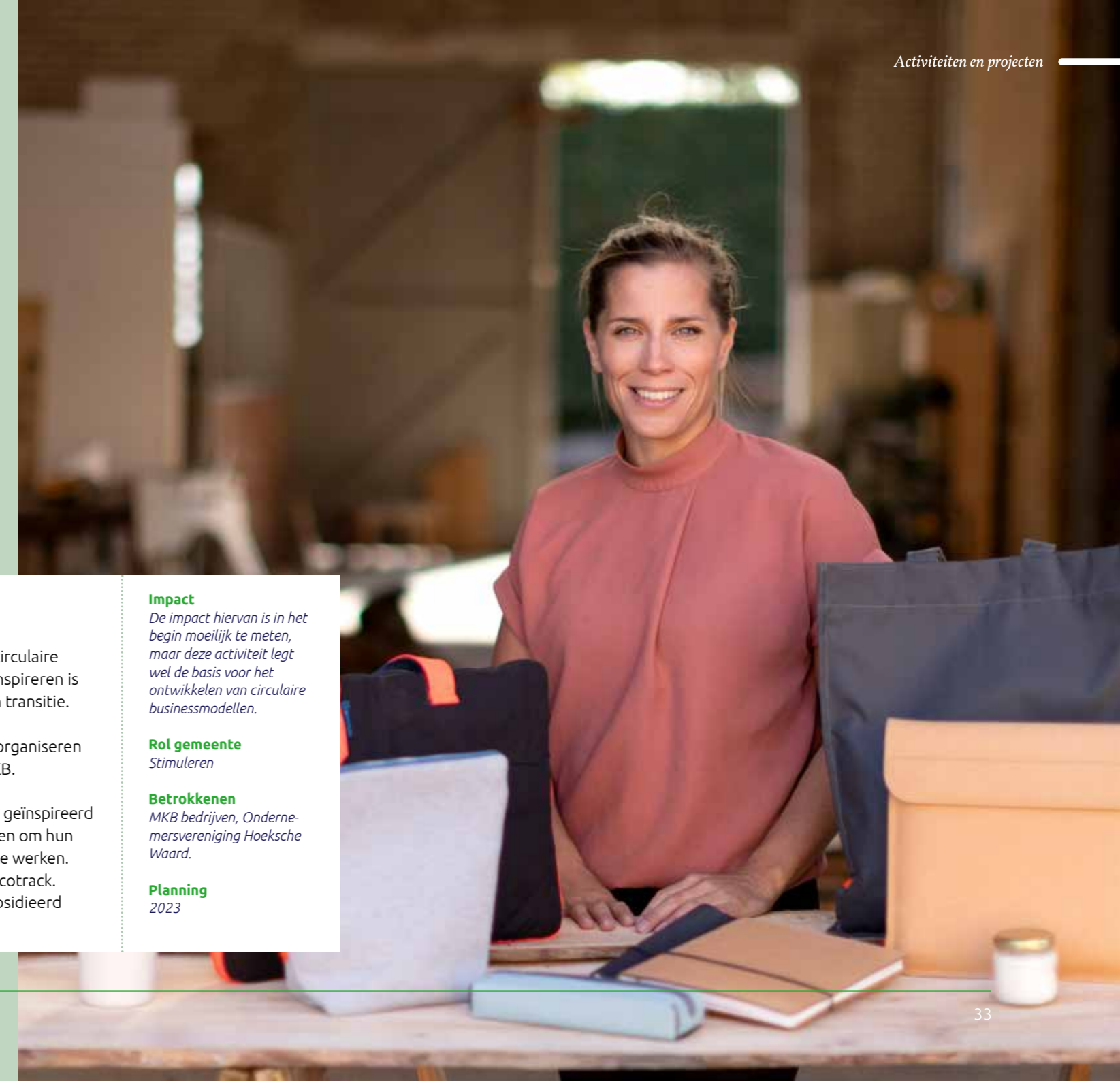
Stimuleren

Betrokkenen

MKB bedrijven, Ondernemersvereniging Hoeksche Waard.

Planning

2023

5.4 DUURZAAMHEIDSPRIJS BEDRIJFSLEVEN

Sinds dit jaar is er een duurzaamheidsprijs voor inwoners en maatschappelijke instellingen. Dit jaar waren er voor die prijs ruim 40 inzendingen. Er zaten hele goede ideeën tussen, waarvan er meerdere een vervolg krijgen. De winnaar ontvang een subsidie van € 10.000 om het idee uit te voeren. Een dergelijke prijs kan ook het bedrijfsleven stimuleren om aan de slag te gaan met duurzame ideeën.

Impact

Dit levert veel publiciteit op en daarmee aandacht voor de duurzaamheidsthema's. Directe impact is moeilijk te meten.

Rol gemeente

Stimuleren.

Betrokkenen

Ondernemers.

Planning

2023-2024

5.5 CIRCULAIR INKOPEN GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

Door zelf duurzame en circulaire producten te kopen als gemeente, kunnen we de markt beïnvloeden.

Circulair inkopen vraagt om een hele andere aanpak dan het inkopen van reguliere producten en diensten.

Het inzetten van een aanjager op dit onderwerp, met als taken:

- Kennis verspreiden;
- Ervaring opdoen;
- Verankeren in beleid;
- Opstellen actieplan.

Impact

De impact kan groot zijn. De gemeente is een grote marktpartij en kan daarmee invloed uitoefenen.

Rol gemeente

Initiëren

Betrokkenen

Gemeentelijke organisatie (budgetbeheerders, inkoopers), Bedrijfsleven.

Planning

2022-2023-2024

Hoofdstuk 5

Communicatie en participatie

In deze communicatieparagraaf zetten we de communicatieacties grofweg uiteen. Communicatie en niet te vergeten participatie zijn belangrijk om de projecten zichtbaar te maken, aan te jagen en op lange termijn een structurele gedragsverandering teweeg te brengen.

Zeker een 'containerbegrip' als circulaire economie heeft behoefte aan positieve en heldere communicatie. In de Hoeksche Waard wordt circulaire economie tastbaar gemaakt door aanprekende grote en kleine projecten. Communicatie zorgt voor een positief kader.

KERNBOODSCHAP

Rekening houdend met de ambities en messagehouse van het programma Duurzaamheid waarin ook klimaatadaptatie, energieneutraal en biodiversiteit een plek hebben, formuleren we de kernboodschap voor circulaire economie als volgt: Circulaire economie heeft de toekomst. Ook in de Hoeksche Waard. Circulair denken en handelen is het niveau "liefdewerk oud papier" allang ontstegen, maar

gewoon onderdeel van onze economie. Circulariteit is een plek waar kansen liggen, waar ondernemers met hele slimme innovatieve oplossingen ook geld kunnen verdienen. Daarnaast maakt circulair denken inwoners ook bewuster van het eigen handelen. In het tempo waarin we consumeren raken grondstoffen op en belasten we het milieu. Grondstoffen dreigen schaars te worden door een groeiende bevolking en toenemende welvaart in de wereld. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Daarom gaan we ons in de Hoeksche Waard hard maken om kringlopen te sluiten en afval en verspilling te voorkomen. De Hoeksche Waard heeft weliswaar op mondiale schaal een kleine impact, maar door regionaal

Samengevat is onze kernboodschap:

In de Hoeksche Waard werken we aan circulaire economie als de nieuwe standaard. En dat is nodig. Want voor een gezonde toekomst moeten we echt anders naar grondstoffen gaan kijken. Aan de voorkant door er minder van te gebruiken en aan de achterkant door grondstoffen te halen uit afvalstromen. Dat levert nieuwe verdienmodellen - en dus kansen - op voor ondernemers. Bovendien gaan inwoners bewuster consumeren waarbij zij reparatie, hergebruik en upcycling als echte alternatieven zien. In de Hoeksche Waard zetten we de schouders eronder. Realistisch, praktisch, maar zeker ook ambitieus!

te versnellen ontwikkelen we ons snel naar de economie van de toekomst. Bedrijven gaan circulaire kansen verzilveren en consumenten gaan anders denken en handelen. Zo ontstaat een maatschappij die toekomstbestendig is.

De operationele doelstellingen binnen circulaire economie richten zich op de genoemde 5 thema's. In deze communicatieparagraaf trekken we de doelgroepen en doelstellingen van deze thema's uit elkaar. Dit maakt het iets overzichtelijker. In de uitvoering wordt per project zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Activiteiten en projecten) een gerichte aanpak voor communicatie en waar mogelijk participatie ontwikkeld.

INFORMEREN, INSPIREREN EN STIMULEREN

De thema's die binnen het programma circulaire economie vallen zijn al even divers als de doelgroepen die daarbij horen. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties hebben in meer of mindere mate belang bij het succes van een circulair Hoeksche Waard. Dit vergt echter een verandering van het gedrag, een grote uitdaging. Hoewel de projecten zelf resultaten gaan opleveren, zijn communicatie en participatie belangrijk in de ondersteuning en zichtbaarheid. Hierdoor wordt er een brug geslagen tussen de groep koplopers en een grotere groep die nog niet actief met de thema's aan de slag is gegaan. Door te informeren, inspireren en stimuleren moet circulaire economie normaal gaan worden.

Thema	Stakeholder / doelgroep	Communicatiedoelstelling
Consumenten	Inwoners	Informeren, enthousiasmeren en waar mogelijk betrekken bij de verschillende projecten om bewuster in te kopen, hergebruik of reparatie te stimuleren en een deeleconomie op te zetten
	Ondernemers	Informeren, enthousiasmeren en activeren om activiteiten t.b.v. reparatie, upcycling en deeleconomie in de business te integreren of aan te bieden
	(semi) Overheden	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
	RAD	Afstemmen en coördineren uitvoering van (deel) plannen en pilots. Met 1 gezamenlijke boodschap naar buiten treden.
	Scholen	Informeren (educatie) om de bewustwording van voordelen van bewuster koopgedrag, reparatie en deeleconomie
	Buurtorganisaties, verenigingen	Informeren, enthousiasmeren en betrekken bij initiatieven voor deeleconomie
Bouw en infra	Ondernemers in de bouwsector	Informeren en enthousiasmeren over voordelen circulaire aanpak en betrekken bij opzetten circulair(kennis)netwerk
	HW Wonen	Betrekken bij ambities circulair bouwen en enthousiasmeren voor een gezamenlijke aanpak
	Projectontwikkelaars	Informeren en enthousiasmeren over circulaire ambities in Gemeente Hoeksche Waard
	(semi) Overheden	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven

Thema	Stakeholder / doelgroep	Communicatiedoelstelling
Landbouw	Agrarische ondernemers	Informeren, enthousiasmeren en betrekken bij circulaire initiatieven binnen Regio Deal en Foodlab
	Inwoners	Informeren over voordelen korte ketens en enthousiasmeren en activeren om lokaal bij de boer te kopen
	LTO	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
	Scholen & kennisorganisaties	Informeren (educatie) over meerwaarde van kringlooplandbouw en korte ketens
	(semi) Overheden	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
Zwerfafval	Inwoners	Informeren en actief betrekken bij het tegengaan van zwerfafval in ons mooie Hoeksche Waard
	Ondernemers / detailhandel	Informeren en actief betrekken bij het tegengaan van zwerfafval in ons mooie Hoeksche Waard
	Natuurorganisaties	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
	(semi) Overheden	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
	Scholen / scholieren	Informeren (educatie) over belang tegengaan zwerfafval
Bedrijfsleven	Ondernemers(verenigingen)	Informeren en betrekken bij kennisdeling en netwerk opbouwen voor circulaire bedrijven
	Gemeente Hoeksche Waard	Intern informeren en activeren om circulair in te kopen
	(semi) Overheden	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en waar mogelijk kruisbestuiving te laten plaatsvinden bij andere (landelijke) initiatieven
	Brancheorganisaties	Informeren over de circulaire projecten binnen dit thema en betrekken bij kennisdeling en netwerk opbouwen voor circulaire bedrijven

STRATEGIE

Om invulling te geven aan de communicatiedoelstellingen, houden we voor de verschillende thema's vast aan de communicatie- en participatieaanpak zoals beschreven in de Leidraad Communicatie & participatie Duurzaamheid Hoeksche Waard.

Deze gaat uit van 6 bouwstenen:

- 1. Actief communiceren:** Circulaire economie en circulair denken zijn nog relatief vage begrippen voor een groot deel van onze inwoners. Dat vraagt om duidelijke en structurele communicatie die past bij de nuchtere Hoeksche Waardse mentaliteit. Op een positieve manier gaan we de nut en noodzaak van de projecten naar de stakeholders communiceren. Zichtbaarheid dat circulaire economie in de Hoeksche Waard ook echt een plek krijgt, is enorm belangrijk voor het succes. Informeel, inspirerend en activerend.
- 2. Platform voor community building*:** We faciliteren een digitale plek/platform waar goede voorbeelden, kennis en ervaringen gedeeld kunnen worden, stakeholders elkaar vinden en waar initiatieven door de samenleving opgestart kunnen worden. Een onderdeel van circulaire economie is het actief tegengaan van zwerfval. Tijdens de innovatietafels met betrokkenen was er ook duidelijk behoefte aan een centrale plek voor tips en initiatieven. Daar wordt met dit platform invulling aan gegeven.
- 3. Met gedragsverandering naar transitie:** Het veranderen van gedrag is lastig. Helemaal als het een structurele manier van denken en handelen vergt zoals bij circulaire economie.

De zichtbaarheid van projecten en het actief communiceren is de basis. Toch zullen wij als gemeente circulaire projecten moeten initiëren en faciliteren om circulaire economie in de Hoeksche Waard naar een volwassen fase te trekken.

- 4. Inwonersparticipatie om meedoen te stimuleren:** Het succes van projecten wordt natuurlijk bepaald door de mate waarin grondstoffen bespaard en afval voorkomen wordt. Echter zit het succes hem ook in de mate waarin inwoners en bedrijven het nut ervan zien en actief bij willen dragen. Als gemeente zullen we daarom altijd inwoners en bedrijven, al dan niet verenigd, betrekken bij de plannen en uitvoering.
- 5. Overheidsparticipatie om initiatieven de ruimte te geven:** Gelukkig zijn er al tal van organisaties, ook in de Hoeksche Waard, actief met projecten die de circulaire ambities ondersteunen. Deze kunnen wij als gemeente nog succesvoller maken door bijvoorbeeld ons netwerk in te zetten en/of bij te dragen in kosten of uitvoering.
- 6. Maatwerk per project:** Ieder project heeft zijn eigen kansen. We zullen scherp moeten zijn om niet alle circulaire communicatie als een eenheidsworst te presenteren. Bij ieder project bepalen we opnieuw de aanpak die het meest bijdraagt aan de doelstellingen van dit uitvoeringsprogramma.

* maakt onderdeel uit van integrale aanpak van verschillende uitvoeringsprogramma's duurzaamheid.

PARTICIPATIE

Het plan, de doelgroep en de projecten binnen circulaire economie zijn zeer divers. Voor de totstandkoming van dit uitvoeringsprogramma is actief geparticipeerd tijdens de innovatietafels (digitaal rondetafelgesprekken) door verschillende betrokken partijen en inwoners. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd en vooral heel veel enthousiasme aangeleverd. Nagenoeg alle betrokkenen hebben aangegeven ook in de toekomst mee te willen denken om de circulaire ambities in de Hoeksche Waard richting te geven. Door deze groep 'enthousiastelingen' te blijven betrekken en informeren, verwachten we betere resultaten te behalen en continu gevoel te houden bij verschillende doelgroepen.

LANDELIJKE EN REGIONALE INITIATIEVEN

Circulaire economie is niet in de Hoeksche Waard bedacht en we zijn ook zeker niet de enige gemeente die de ambitie heeft om de komende 5 jaar flinke stappen te zetten om in 2050 volledig circulair te zijn. Dat betekent dat we ook de ogen niet sluiten voor initiatieven buiten de gemeente. Landelijke initiatieven of die uit de Regio Deal gaan gemeente Hoeksche Waard zeker helpen het proces te versnellen. De afgelopen jaren is er ook al actief samengewerkt met de Provincie, Omgevingsdienst en omliggende gemeenten. De ontwikkeling op dit duurzaamheidsthema gaat zo snel, dat het onverstandig is om ons vast te pinnen op de projecten die we de komende 6 jaar willen uitvoeren. Er moet ruimte blijven om te ontdekken, te leren van fouten en nieuwe kansen te verzilveren.

ROL GEMEENTE HOEKSCHER WAARD

"Living the brand before selling the brand", luidt het bekende marketingprincipe. Als gemeente zullen we daarom ook de circulaire gedachte moeten gaan uitdragen door ook zelf circulair te handelen. We zullen naar buiten toe circulaire projecten faciliteren en een voorbeeldfunctie hebben. Dit communiceren we dan ook actief naar buiten.

DE TOON

Circulaire economie is de nieuwe economie, staat in het voorwoord van dit uitvoeringsprogramma. Het is een serieus thema en wordt steeds meer onderdeel van onze totale economie. Dat betekent dat we ook de juiste, passende toon moeten aanslaan. Afhankelijk

van het circulaire thema, het project en de campagne die daarbij ontwikkeld wordt, brengen we circulaire economie bewust met een tone of voice die staat voor: daadkracht, sympathiek, enthousiast, modern, professioneel en zuiver.

CONCRETE PROJECTEN

In dit uitvoeringsprogramma is veel geschreven over waarom circulaire economie belangrijk is voor de Hoeksche Waard en welke aanpak gewenst is. Toch zijn we in veel gevallen de 'denkfase' al voorbij. Hieronder ter inspiratie 5 voorbeeldprojecten die niet alleen hoog op onze circulaire agenda staan, maar ook vergoederd zijn uitgedacht. Deze willen we snel gaan oppakken!

Thema	Project
Consumenten	Tijdens de innovatietafels werd enthousiast gereageerd op het idee om een campagne op te zetten om bewust consumeren onder de aandacht te brengen. Samen met lokale detailhandel en andere ondernemers gaan we actief communiceren over reparatie als duurzaam alternatief.
Bouw en infra	Door binnen onze eigen organisatie, maar ook daar buiten met HW Wonen en lokale partijen pilotprojecten te benoemen, verankeren we circulariteit in het beleid en leren alle partijen de komende jaren vanuit de praktijk.
Landbouw	Een bewustwordingscampagne gericht op consumenten stimuleert het lokaal inkopen en op een verantwoorde manier voedselverspilling tegengaan. In de plannen is er ook plek voor de lokale horeca en supermarkten.
Zwerfafval	Met het Hoeksche Waard Plastic smart project sluit gemeente Hoeksche Waard aan op een initiatief dat breed gedragen wordt door veel partijen. Hierdoor ontstaat er niet alleen een netwerk om kennis op te doen, maar is een zwerfafvalvrij Hoeksche Waard ook publicitair breder uit te nutten.
Bedrijfsleven	Door het opzetten van een netwerk kunnen ondernemers in de Hoeksche Waard elkaar inspireren. Niet alleen op DGA functieniveau, maar ook ontwerpers en marketeers kunnen van elkaar leren en zo de meerwaarde van circulariteit voor de onderneming ontdekken

IN TE ZETTEN MIDDELEN/KANALEN

Voor de communicatie maken we een afweging – wie is de afzender en voor wie is het bedoeld? – om een keuze te maken in middelen/kanalen. De middelen kunnen afhankelijk van het thema en project onderdeel zijn van een bredere, integrale campagne. We zullen keuzes maken in eigen media en betaalde media. Met gerichte social media inzet gaan we content creëren die door externe partners overgenomen kan worden. Denk bijvoorbeeld aan brancheorganisaties en de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta.

Hoofdstuk 6

Financiën en monitoring

In deze tabel staan de totaalbedragen voor de 5 thema's. Het gaat om de bedragen die op dit moment nog niet zijn opgenomen in de begroting, of bijvoorbeeld de Regio Deal.

Thema	2021	2022	2023	2024	2025
Consumenten	-	€ 20.000	€ 274.000	€ 284.000	€ 89.000
Bouw en Infra	-	€ 20.000	€ 95.000	€ 95.000	-
Landbouw	-	-	€ 84.000	€ 84.000	€ 35.000
Zwerfafval	-	€ 10.000	€ 30.000	€ 25.000	€ 25.000
Bedrijfsleven	-	€ 50.000	€ 194.500	€ 159.500	€ 67.000
Totaal per jaar	-	€ 100.000	€ 677.500	€ 647.500	€ 216.000

MONITORING

Monitoring is een belangrijk onderdeel voor het succes van de uitvoeringsprogramma's. Het maakt resultaten inzichtelijk en het helpt om bij te sturen waar nodig. In 2021 wordt een eerste versie van het monitoringinstrument opgeleverd. In 2022 wordt deze doorontwikkeld naar een definitieve versie.

Voor circulaire economie is, op dit moment, nog maar een beperkte hoeveelheid cijfers inzichtelijk. Ook landelijk gezien is het meten van circulariteit nog lastig, maar wel volop in ontwikkeling. Tijdens de looptijd van het uitvoeringsprogramma willen we indicatoren en meetgegevens toevoegen om beter te kunnen sturen.

HUIDIGE INDICATOREN:

Restafval	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal kg restafval per inwoner per jaar Percentage gescheiden huishoudelijk afval
Zwerfafval	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks rapportcijfer zwerfafval monitor

Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

Bezoekadressen

Kijk op www.gemeentehw.nl

☎ 14 0186 | 088 - 647 36 47

@ info@gemeentehw.nl

🌐 www.gemeentehw.nl

📘 gemeenteHW

🐦 @gemeenteHW

📷 @gemeenteHW

📄 Gemeente Hoeksche Waard

